

Taller G9T3 – *Homo* significa igual

OBJECTIUS DEL TALLER

1. Prendre consciència que la distribució de rols de gènere té un fort component social i és font de violència.
2. Aprendre a reconèixer els abusos de poder en les relacions interpersonals i grupals, especialment pel que fa a la qüestió de gènere.

CONCEPTES CLAU

Estereotips de gènere: els estereotips són idees o patrons utilitzats en el procés de socialització per a la transmissió de realitats complexes. Es tracta de normes, valors i patrons característics de cada grup social o cultural i acostumen a tenir naturalesa immutable i inqüestionable. La socialització és el mecanisme pel qual aquests estereotips s'imposen i es transmeten de generació en generació. Al taller 1 d'aquesta guia fem referència a com cada cultura atorga al gènere, a través d'estereotips, un conjunt d'hàbits, preferències i actituds personals que diferencien i encasellen els rols masculí i femení. Al mateix taller, observàvem com l'heteronormativitat condiona la conducta de les persones i els imposa una distribució binària (home/dona) eliminant de la societat tots els matisos que origina la diversitat de gènere. Els estereotips, a més, ens predisposen a l'hora d'establir vincles personals d'una manera determinada. És per aquest motiu que poden ser la llavor de tractes discriminatoris i violents.

Desigualtat de gènere: la discriminació per raó de sexe no és admissible jurídicament perquè homes i dones tenim igualtat en drets i deures, és a dir, som iguals davant la llei. No obstant això, a la nostra vida diària observem multitud d'exemples de desigualtat de gènere. La cultura heterosexual dominant legitima una relació de superioritat dels homes envers les dones i les situacions de discriminació que se'n deriven. Per això, socialment es valora de manera diferent les tasques executades per dones o per homes, tant en l'àmbit privat (en la cura de la família i de la llar, en la distribució del temps de lleure...) com en l'àmbit públic (laboral, social, polític...). Aquest desigual repartiment de funcions comporta importants diferències d'oportunitats de les dones respecte als homes: pel que fa a salari, a qualificació laboral, a horaris, a presència, a participació... Encara que durant el darrer segle s'han produït extraordinaris avenços en la igualtat de drets entre homes i dones (legals, laborals i polítics), la clivella de gènere es manté molt ampla. En l'àmbit laboral, s'han formulat diverses expressions per evidenciar i lluitar contra aquesta desigualtat de gènere:

- Bretxa salarial de gènere: diferència entre salaris mitjans, en què el dels homes és molt superior al de les dones. També es dona la situació que una dona està més mal pagada per fer la mateixa feina que un home.

- Doble jornada: fa referència al temps que moltes dones dediquen a les feines domèstiques, a més de l'horari laboral.
- Sostre de vidre: representa les limitacions amb què es troben les dones per ascendir en la seva carrera professional.
- Terra enganxós: es refereix bàsicament a les tasques de cura que impedeixen el desenvolupament de la carrera professional de les dones en igualtat de condicions que els homes.

Violència simbòlica: la violència simbòlica s'exerceix a través de situacions discriminatòries o insultants, evitant l'ús de la força. Són exemples de violència simbòlica els tractes discriminatoris realitzats a molts països durant l'apartheid o el tracte sistemàtic de menyspreu cap a una persona o un grup de persones. L'objectiu d'aquest tipus de violència és el manteniment d'una situació de desigualtat, en defensa dels privilegis (poder) del grup o persona que la practica. Només es pot exercir violència simbòlica si la persona o grup que la rep es reconeix en una posició d'inferioritat respecte del que la practica. En les societats patriarcals, la violència simbòlica sobre les dones s'exerceix de diferents maneres com ara el llenguatge, l'humor, la publicitat, la invisibilització... Sovint són formes àmpliament acceptades per la dificultat que suposa evidenciar el límit on comença la discriminació.

Micromasclismes: Luís Bonino va proposar aquest terme el 1990 per anomenar la violència simbòlica envers les dones. Es tracta d'actituds, comentaris o actuacions de la vida quotidiana que, dins d'una «normalitat aparent», suposen una actuació de dominació masculina. Són discriminacions tan subtils que costa molt d'identificar fins al punt que es consideren actuacions normals i que, a vegades, es realitzen sense la consciència d'estar realitzant una pràctica violenta. Podríem dir que el micromasclisme és el masclisme normalitzat socialment, aquelles actuacions que, tot i fomentar la desigualtat entre homes i dones, no es condemnen ni denuncien, sinó que es legitimen en l'entorn en què es practiquen. Per exemple: interrompre quan parla una dona, tractar les dones de manera infantil o amb menor capacitat ("Deixa, això ja ho faig jo!", donar indicacions mentre aparquen el cotxe...), bromes, comentaris grollers... Tot i servir per identificar un tipus concret de violència simbòlica, hi ha qui qüestiona la utilització del prefix «micro» argumentant que relativitza la importància de la qüestió i que, per exemple, no s'ha proposat l'existència del «microracisme». De fet, els micromasclismes no en tenen res de «micro» i constitueixen la base o el preludi d'altres formes de violència (maltractament psicològic, emocional, físic, sexual, econòmic, social...).

TEMPORALITZACIÓ

SESSIÓ 1

15'	15'	Activitat 1 – #LikeAGirl
30'	45'	Activitat 2 – Com fas el teu paper?
30'	75'	Activitat 3 – I què diu la lletra?
10'	85'	Activitat 4 – Què m'emporto avui?
5'	90'	Activitat 5 – Publiquem les nostres impressions

SESSIÓ 2

90'	90'	Activitat 1 – Videominut
-----	-----	--------------------------

Aquesta temporalització està pensada per realitzar el taller en un context de poca intervenció per part dels joves. Tanmateix, qualsevol de les activitats que us proposem pot ocupar un taller sencer, especialment amb joves que ja han participat en altres tallers fem tec!. No tingueu pressa per realitzar tot el taller, observeu el grup i deixeu durar les activitats tot el temps que necessitin! També us animem a donar un cop d'ull a les activitats complementàries, potser n'hi ha una que us agrada més!

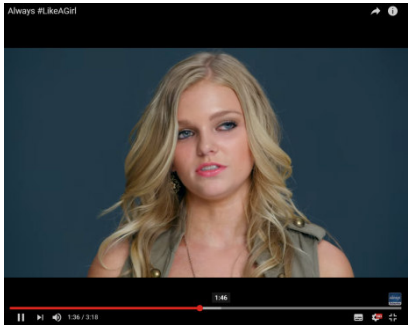
PRESENTACIÓ

(per passar durant el taller - [document3_Presentació_G9T3_FEM_TEC_homo_significa_igual](#))

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

<p>Abans de començar aquest taller (10')</p> <p>Presentació diapositives 1 i 2</p>	<p>Abans de començar el taller, si estem fent la guia sencera, demanarem als nois i noies què recorden o volen comentar del darrer taller i compartirem les seves impressions.</p> <p>Els preguntarem si volen plantejar una hipòtesi, a partir del títol del taller «Homo significa igual», sobre el tema que tractarem avui. El títol és un joc de paraules amb el nom de la nostra espècie «<i>Homo sapiens</i>» i el prefix «<i>Homo</i>» aplicat a la igualtat entre persones. Donarem per bones totes les aportacions i començarem el taller a veure si hem encertat les previsions.</p>
--	---

<p>Activitat 1 #LikeAGirl (15')</p> <p>Presentació diapositiva3</p>	<p>Síntesi de l'activitat Dinàmica d'activació. Representació de diverses situacions quotidianes, visualització d'un vídeo i reflexió.</p> <p>Què volem treballar Identificar l'acceptació de manera inconscient dels prejudicis i estereotips que pesen sobre nois i noies.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Demanarem a sis noies que facin de voluntàries i, a cau d'orella, els direm que fent mímica han de representar: dues d'elles han de fer veure que es renten la cara com si s'acabessin de llevar al matí, dues simulen que xuten una pilota i dues més que fan una cistella de bàsquet. Tres d'elles (una per a cada acció) ho han de fer imaginant-se que són un noi (també podeu plantejar altres activitats si les considereu més adequades al vostre grup de nois i noies). Seria bo que només senti la consigna a cau d'orella la noia en qüestió, i ningú més (ni la resta de noies voluntàries). Demanarem a les noies que totes, simultàniament, representin la seva acció unes quantes vegades seguides, suficients perquè el grup pugui endevinar què fan. Si hi ha guaites en aquest taller, preguntarem si han observat alguna diferència entre les representacions de les noies, quines són aquestes diferències i de què es tracta. Si no hi ha guaites, ho preguntarem al grup en general.</p> <div data-bbox="284 1352 357 1411" style="text-align: center;"> </div> <div data-bbox="443 1240 852 1563" style="text-align: center;"> </div> <p>Tot seguit, sense massa comentaris, visualitzarem el vídeo #LikeAGirl al canal Always (3:18) https://youtu.be/XjJQBjWYDTs</p> <p>Elements per a la reflexió Després de veure el vídeo preguntarem a les noies que han fet la mímica representant nois si han actuat de manera molt diferent de com ho farien elles mateixes. Els nois s'han vist reflectits en la manera de rentar-se la cara, xutar o encistellar que han representat les noies? S'ha produït una exageració semblant a la que observem en la primera part del vídeo? Com qualificaríem aquestes actituds? Com s'han sentit? Ens molesta que algú ens escarneixi? Se'ns acuden estereotips d'altres qüestions de la vida quotidiana àmpliament compartides encara que no siguin certes? (Ex.: els nois mengen embrutant tot el voltant de la taula, les noies agafen la tassa estirant el dit petit, les noies xuten flux la pilota, els nois fan lletrota...).</p>
---	--

Detectem algun estereotip en el vídeo? Són comportaments que es mantenen al llarg de la vida? D'on poden sorgir? Els hem observat en el nostre entorn proper? Potser els hem practicat nosaltres mateixos... Els acceptem o els rebutgem?

El més probable és que no calgui plantejar aquestes preguntes perquè nois i noies manifestin les seves impressions immediatament. També és possible que diguin que a ells i elles no els passa. Si és el cas, els felicitarem i recordarem que encara hi ha molts llocs, potser fins i tot a la nostra mateixa ciutat, on el comportament de fer de nois i noies és diferent.

Ens imaginem com seria el vídeo #likeaman? A algú li ve de gust representar-lo?

En els dos casos utilitzem estereotips per donar una imatge esbiaixada de l'altre. És un tipus d'utilització de violència simbòlica que, com que està àmpliament estesa, en moltes ocasions resulta acceptada.

Opció per aprofundir en l'activitat:

Amb joves més grans podem visualitzar el vídeo

Cosas de chicos

https://youtu.be/g7RXnV_DKBo
al Canal Infomix (9:10)

i fer la mateixa reflexió, basada en el vídeo. Què estan representant aquests nois? Com sabeu que s'estan comportant com si fossin noies? Reconeixeu els estereotips que s'hi representen? Què penseu que vol transmetre aquest curtmetratge? A vosaltres us passen coses semblants? Us ve de gust, per equips de quatre, fer representacions similars (d'un o dos minuts de durada) i fer-les davant del grup?

Si preveieu que el grup de joves pot estar interessat en el tema de l'emigració, podem visualitzar el vídeo

Un lugar mejor

<https://youtu.be/JKp99aDOJxY>
al Canal proyectafilms (3:45)

Aquest vídeo ens pot ser molt útil per parlar de prejudicis (fins al final no ens adonarem on té lloc el vídeo i pensarem que es deu tractar d'un país llunyà), de desigualtat de gènere i de la violència que pot expressar el llenguatge. Quan acabi el vídeo podem preguntar a nois i noies si els ha sorprès el final i si han reconegut micromasclismes i estereotips de gènere. Què pensen que volen transmetre els autors del curtmetratge respecte a les expectatives dels nois? Per què deuen haver inclòs tantes

	<p>referències a la violència de gènere? Quan la mare marxa a «un lloc millor» deu estar pensant en el mateix a què es refereixen els nois quan parlen d'«un lloc millor»?</p> <p>Si aquesta activitat s'allarga a causa de la participació en la reflexió, no patiu, podeu deixar altres activitats de la sessió per a un altre dia!</p>
<p>Activitat 2 Com fas el teu paper? (30')</p> <p>Presentació diapositiva 4</p> <p>Material 4_G9T3_FEM_TEC_annex1_opcio1, 4_G9T3_FEM_TEC_annex1_opcio2</p>	<p>Síntesi de l'activitat Sis joves, per parelles, fan un joc de rol amb suport i/o crítica dels companys i companyes.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència que la distribució de rols de gènere té un fort component social.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Demanarem que voluntàriament participin tres nois i tres noies. Els proposarem que surtin de l'aula on els donarem un guió (4_G9T3_FEM_TEC_annex1_opcio1) i els explicarem que l'hauran de representar per parelles mixtes. No cal que se l'aprenguin, el llegiran. Els aconsellarem que llegeixin a poc a poc amb veu alta i clara i que representin el seu paper tan bé com puguin.</p> <p>A la resta de companys i companyes, sense que ho sentin els nois i noies que faran la representació, els explicarem que veuran una mateixa situació 3 vegades. El seu rol com a observadors i observadores és important, perquè hauran de fer comentaris en veu alta durant les tres representacions. Han d'estar alerta perquè les aportacions són diferents en cada cas! (perquè no s'emboquin, es poden anar donant les consignes just abans que entri a la sala la parella que ha de fer la representació):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Durant la primera representació: faran costat al noi tot realitzant comentaris que reforcin el seu rol masculí. • Durant la segona representació: se situaran del costat de la noia i faran comentaris reforçant el seu rol femení. • Durant la tercera representació: criticaran qualsevol rol estereotipat que observin, tant si el fa el noi com si el fa la noia <p>Només entrarà a la sala la parella que hagi de fer la representació, les altres esperaran a fora. Un cop hagin finalitzat la representació, s'uniran al grup que fa de «públic».</p> <p>ATENCIÓ: És probable que nois i noies decideixin canviar-se papers o bé fer la representació per parelles de dues noies i dos nois. Deixeu que facin, segur que en surten propostes interessants.</p> <p>Si realitzeu el taller amb nois i noies adolescents (1r-2n d'ESO) o joves poc madurs, en lloc de la representació podem repartir el text a tot el grup i,</p>

per equips, realitzar una detecció d'estereotips i micromasclismes. En acabar, els podem proposar si ho volen representar i si canviarien alguna cosa en el text.

Elements per a la reflexió

Demanarem als «actors» i «actrius» que ens expliquin com s'han sentit quan han vist qüestionat o reforçat el seu paper. Podem plantejar preguntes com ara: heu entès de seguida què estava passant? Quan heu fet la primera lectura del text, us ha semblat que hi havia un comportament discriminatori per part d'algun dels dos membres de la parella? Heu detectat fàcilment els estereotips de rol masculí i femení? Es pot dir que el noi discrimina a la noia? Havíeu sentit a parlar mai de micromasclismes? Penseu que hi ha micromasclisme en la vostra representació? La noia accepta la situació o la sap reconduir? En la representació que acabeu de veure, observeu alguna situació de poder? El fet que es produeixin o no els micromasclismes pot dependre de l'actitud de les noies? En alguna ocasió us heu trobat en situacions similars o les heu vist? Com van actuar? Ara ho faríeu igual?

També, si no sorgeix de manera espontània, podem demanar al grup si estan d'acord amb aquest tipus de situacions i com ho farien per tenir una societat més justa i igualitària. Si cal, podem recordar a nois i noies que una manera d'acabar amb les desigualtats imposades per la societat patriarcal és trencant amb els comportaments i la distribució de rols estereotipats.

Fins ara hem parlat de relacions de gènere fixant-nos en la discriminació cap a les noies. Ara proposarem al grup reflexionar sobre el cas dels homes. Us proposem algunes qüestions que es poden plantejar:

Els nois penseu que els estereotips vinculats a la masculinitat afecten el vostre comportament i interessos? Coneixeu homes que no es comporten amb el model de masculinitat heteronormatiu? Com els valoreu? Com els valoren els altres? Heu sentit en algun moment la necessitat de demostrar que sou homes? I que no sou gais?

I les noies, heu sentit mai la necessitat de demostrar que sou noies? I que no sou lesbianes? El més probable és que siguin els nois els qui més participin i els qui considerin més «natural» fer demostracions de la seva masculinitat.

De la mateixa manera que hem vist que hi ha diversitat en els models de feminitat, també hi ha diferents models de masculinitat, entre cultures i individualment. Tothom —nois i noies— construeix contínuament la seva identitat i hem de defensar la llibertat per fer-ho a la nostra manera, lliure d'estereotips. Actualment, està en crisi una part de les característiques de la identitat masculina (rigidesa, homogeneïtat...) i sorgeixen models

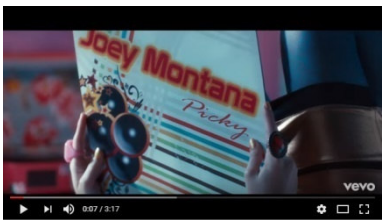
alternatius més igualitaris però, de moment, es mantenen les relacions de poder masculí. En podem parlar amb els nois i noies:

Aquests comportaments estereotipats que construeixen el concepte de masculinitat, atorguen privilegis als homes? (segur que n'expliquen uns quants) Això és bo per als homes? I per a la societat? Que podrien fer els homes per renunciar-hi? Com a societat, hi guanyaríem?

Caldria canviar els models de masculinitat i feminitat? Penseu que com a societat ens són útils? Com els podríem modificar? Qui hauria de definir aquest nou model? Els homes sols? Homes i dones? I en el cas dels models de feminitat? Ho haurien de decidir les noies o tota la societat? Si el grup se sent a gust amb aquesta activitat, i volen fer una altra representació, podem proposar a 6 voluntaris que representin l'OPCIÓ 2 ([4_G9T3_FEM_TEC_annex1_opcio2](#)). Fixeu-vos que no s'ha assignat gènere als protagonistes. Podeu deixar als nois i noies que triïn lliurement el rol que volen representar. Les possibilitats que poden sorgir són infinites, tantes com combinacions d'identitats de gènere se'ns puguin acudir. Comentarem al grup que fa de «públic» que no els donarem pauta per als seus comentaris però, tal com hem fet en la representació anterior, abans de cada representació cal que es posin d'acord sobre quin tipus de comentaris volen fer (donar suport al noi, a la noia,...). Això ens permetrà aprofundir en el concepte de desigualtat de gènere, entenent que no solament la pateixen les dones per part dels homes, sinó que també la pateixen totes les persones que tenen una opció de gènere no binària (o pot semblar als altres que la tenen).

Quan hagin finalitzat les tres representacions, probablement sorgeixin reflexions sobre la dificultat de reconèixer algunes identitats de gènere representades, la diversitat d'opcions sexuals i comentaris sobre la llibertat a l'hora d'escollir. Si no fos així, podem preguntar als actors i actrius quina identitat de gènere han volgut representar i per què. Ha resultat senzill? Com s'han sentit? També podem preguntar al grup que fa de «públic» si ha resultat fàcil fer els comentaris que havien previst. De costat de qui s'han posat? Ha estat senzill reconèixer què volia representar cada actor o actriu? Segurament, hi haurà queixes per la dificultat en determinar rols diferents de l'home o la dona. La reflexió hauria de girar a l'entorn del reconeixement que els protagonistes de la situació podrien tenir qualsevol identitat de gènere i que, en referir-nos a una situació esportiva, els prejudicis ens poden portar a pensar que els personatges són dos nois. Finalment, per extensió, caldria arribar a la conclusió que la identitat de gènere no és un factor limitador per fer cap activitat.

També valdria la pena insistir en la dificultat d'identificar alguns rols. Pot tenir a veure amb la preponderància de l'heteronormativitat? Com es

	<p>deuen sentir les persones amb opcions diverses de gènere invisibilitzades pel domini de l'heterosexualitat? Probablement sorgeixin conceptes com injustícia o violència, també de control social referit a aquesta situació. És possible que nois i noies facin referència a alguna situació coneguda i potser fins i tot sorgeixin qüestions relacionades amb l'abús de poder, agressió o violència.</p>
<p>Activitat 3 I què diu la lletra? (30')</p> <p>Presentació diapositiva 5</p> <p>Material 4_G9T3_FEM_TEC_annex2</p> 	<p>Síntesi de l'activitat Anàlisi de cançons en clau de gènere.</p> <p>Què volem treballar Conscienciar de com acceptem prejudicis o missatges discriminatoris de forma inconscient.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte L'ideal per aquesta activitat és que els nois i noies escullin el tema que volen analitzar entre la música que més els agrada.</p> <p>Nosaltres us proposem utilitzar el document 4_G9T3_FEM_TEC_annex2 perquè puguin ballar i cantar mentre visualitzem el vídeo de la cançó:</p> <p>Picky de Joey Montana al canal JoeyMontanaVEVO (3:17) https://youtu.be/RqpKDKvzlqU No és gaire actual, però és útil per la seva estètica i la senzillesa de la lletra. És un dels típics missatges estereotipats.</p> <p>Els demanarem que es fixin en què diu la lletra i en els personatges del vídeo. Una altra opció és fer una cerca a youtube de «reggaeton con letra» i en trobarem moltes més. També es pot utilitzar alguna de les «150 canciones para trabajar la prevención de la violencia de género en el marco educativo», editat per l'Ajuntament de València: http://carei.es/wp-content/uploads/150-canciones-para-trabajar-la-prevenci%C3%B3n-de-la-violencia-de-g%C3%A9nero-en-el-marco-educativo-AYUNTAMIENTO-DE-VALENCIA.pdf [url escurçada: http://bit.ly/2HuwBJE] o bé podem demanar a nois i noies, abans de fer el taller, que portin pensada alguna cançó per analitzar la lletra.</p> <p>Elements per a la reflexió Després de veure el vídeo, és molt probable que les primeres aportacions que facin nois i noies sigui en referència al diferent tracte que homes i dones reben en el vídeo, tant pel que fa al vestuari com a la interpretació. Si no hi ha intervencions espontànies, podem preguntar quina imatge pensem que pretén transmetre el vídeo sobre les noies. Com pensem que es deu sentir la noia a qui es canta aquesta cançó? I el noi que la canta? Us imagineu la cançó cantada invertint el gènere dels protagonistes? Creieu que es descriu un cas d'assetjament? Podem detectar estereotips?</p>

I tractament masclista?

Ara podem comparar el vídeo anterior amb aquest:

Melendi con Alejandro Sanz & Arkano -
Déjala Que Baile

<https://youtu.be/yda62tNSLsQ>

al Canal Melendi Oficial (4:17)

Per activar el debat podem demanar a nois i noies que comparin la imatge dels dos vídeos. Quin és el tractament de gènere que fa l'un i l'altre? A qui pensen que es refereix aquesta cançó?

Coneixien les lletres de les dues cançons que hem analitzat? S'havien parat a pensar què és el que diuen i si hi estan d'acord o no? Creuen que les lletres de les dues cançons es corresponen amb la realitat del seu entorn? Pensen que el fet d'escoltar o de cantar sovint cançons amb continguts estereotipats, com la primera que hem escoltat, pot influir en la manera d'actuar davant de determinades situacions? Per exemple, en la «necessitat» de provar tot el que els demanin, o d'acceptar ballar o beure amb algú perquè insisteix... Podríem qualificar el text d'aquestes cançons com a estereotip? I com a micromasclisme?

En general, trobarem que les lletres de les cançons se centren en la figura femenina (tot i que la majoria estan cantades per homes); la descripció que es fa de les noies és exclusivament sobre el seu cos, i no se n'esmenta cap altra qualitat (transformant-la en alguna cosa semblant a un objecte): les noies acostumen a accedir al que els proposen els nois, tot és perfecte... O bé, en casos de desamor, els homes decideixen perseguir la parella fins que torni, es parla explícitament de violència...

Les lletres d'algunes cançons són també un exemple de violència simbòlica contra les dones. A còpia d'escoltar aquest tipus de cançons, és possible acabar admetent situacions de violència i/o submissió de la dona que d'entrada consideraríem inacceptables?

És probable que manifestin que les dues cançons els agraden encara que ara siguin conscients que el contingut no els sembla bé. Seria bo fer la reflexió que l'important és escoltar les lletres de les cançons amb un esperit crític i ser conscients que si les escoltem és perquè ens agrada la música i el ritme, encara que potser no acceptem el seu contingut (amb el temps, deixarem d'escoltar-les).

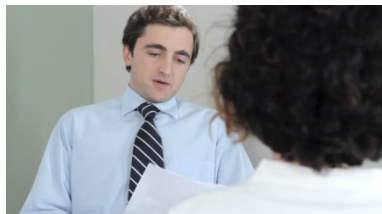
Com a tancament de la sessió, podem visualitzar el vídeo, que ofereix una bona síntesi del que hem estat considerant avui i que ens servirà per qüestionar-nos si ens havíem adonat que, inconscientment, acceptem algunes discriminacions de gènere i les conseqüències que això pot arribar a tenir.

Cambia El Cuento

<https://youtu.be/xCEEKqcSFLO>
al canal Little Revolutions (4:14)

O bé, si la sessió és amb joves en edat de buscar feina:

Recursos humanos

<https://vimeo.com/46276890> canal Xavier Pàmies (3:22) que mostra una situació totalment discriminatòria amb què es troba una dona durant una entrevista de feina (que al final resulta no ser-ho).

Abans de passar a l'activitat següent, «**Què m'emporto avui?**», podem recuperar la suposició inicial sobre el títol del taller. Es correspon amb allò que havíem imaginat inicialment? I amb el que hem fet? Preguntarem al grup si, després de la sessió d'avui, volen realitzar alguna intervenció en el seu entorn per evitar-la o lluitar en contra de la discriminació per raó de gènere. Els explicarem que el proper dia reprendrem els comentaris del «Què m'emporto avui?» per elaborar, en forma de videominut, el missatge que el nostre grup vol transmetre per acabar amb alguna de les situacions de discriminació que hem observat avui (micromasclismes, estereotips de gènere, situacions de discriminació...).

Opció per aprofundir en l'activitat: Si penseu que el grup està preparat per parlar de les greus conseqüències que pot comportar una situació d'aïllament a partir del foment de prejudicis i discriminació, podeu continuar l'activitat visualitzant el vídeo:

Back To You (3:17) al CanalSelena Gomez. Es tracta d'un tema de la sèrie 13 Reasons Why (Por 13 razones).

<https://youtu.be/uINswX3If6U>

Primer preguntarem si saben què diu aquesta cançó i a què es refereix. Què opinen d'aquest vídeo en relació amb els anteriors respecte a la lletra i a la imatge? Aquesta cançó és el tema principal d'una sèrie, la coneixen? Ho sabrien relacionar? Els podem preguntar si volen comentar la sèrie pel que fa al que hem estat parlant durant el taller d'avui. Molt probablement la major part del grup haurà vist la sèrie (encara que tinguin 13 anys!). Si és així, valdrà la pena comentar-la, segur que tenen moltes coses a dir. Aquesta sèrie tracta uns temes massa importants per mirar-la sense fer una reflexió posterior. I, si no l'han vista, podem convidar nois i noies a cercar a internet la síntesi de la sèrie i després comentar-la. Hauré de dedicar-hi una estona —potser caldrà esmerçar una nova sessió a fer aquesta reflexió— però realment valdrà la pena.

	<p>NOTA: Hi ha diverses pàgines que publiquen el resum de la sèrie. Un exemple n'és https://www.silenzine.com/cintas-13-reasons-why. Es tracta d'una noia que explica les raons que l'han dut al suïcidi. En els diferents capítols apareixen situacions de micromasclisme, masclisme, abús, assetjament per la identitat sexual, sexpredding, violació... Es pot promoure la reflexió a partir de l'actuació dels personatges de la sèrie al llarg dels diferents capítols. És un testimoni de la importància de la comunicació en les relacions entre les persones i de les greus conseqüències que pot arribar a comportar l'existència de prejudicis i la pressió de grup en una cadena ascendent d'esdeveniments iniciada per situacions que podrien semblar no lesives per al grup.</p>
<p>Activitat 4 Què m'emporto avui? (10')*</p> <p>Presentació diapositiva 6</p> <p><i>* aquest apartat és comú per a tots els tallers</i></p>	<p>Síntesi de l'activitat Recull de l'opinió dels i les joves participants.</p> <p>Què volem treballar Reflexió sobre el taller d'avui.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Ofereim als i les joves l'oportunitat de manifestar les seves impressions sobre el taller. Finalment, si estem satisfets i satisfetes amb els resultats de la sessió d'avui i ens sentim bé, ho reconeixem amb un aplaudiment per la feina feta.</p> <p>Valoració Només escoltem les respostes, sense comentar-les: totes les respostes són bones.</p>
<p>Activitat 5 Publiquem les nostres impressions (5')*</p> <p>Presentació diapositives 7 i 8</p> <p><i>* aquest apartat és comú per a tots els tallers</i></p>	<p>Síntesi de l'activitat Fer difusió d'allò que hem fet al taller.</p> <p>Què volem treballar Promoure la capacitat del grup per compartir les seves activitats.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Proposarem als i les joves que, individualment o en equip, comparteixin a les xarxes socials una impressió sobre el taller d'avui (per exemple, què s'han emportat, què els ha agradat més, quina idea els ha suggerit, algun vídeo o web relacionada...) utilitzant l'etiqueta #fem_tec</p>

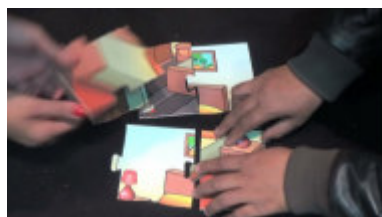
<p>SESSIÓ 2 Videominut (90')</p> <p>Material 4_G9T3_FEM_TEC_annex3 i 4_G9T3_FEM_TEC_annex4</p>	<p>Què volem treballar Expressar l'opinió del grup respecte a la desigualtat de gènere, la violència simbòlica i els micromasclismes.</p> <p>Síntesi de la sessió</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 15' – Revisió d'imatges i preparació del missatge ▪ 30' – Elaboració del videominut ▪ 30' – Videoforum ▪ 10' - Què m'emporto avui? ▪ 5' - Publiquem les nostres impressions <p>Abans de l'activitat penjarem per tota la sala les imatges i paraules del document 4_G9T3_FEM_TEC_annex3 que utilitzarem per a l'activitat 1 «Revisió d'imatges». Hem plantejat aquesta sessió com un taller de 90 minuts, tot i que seria bo animar el grup a destinar el temps necessari per elaborar els videominuts i, sobretot, per visualitzar-los i comentar-los posteriorment.</p> <p>Abans de començar aquesta sessió Una vegada que hàgim comprovat el bon estat del grup i hàgim triat guaites (de manera voluntària, no és imprescindible que hi siguin), preguntarem si algú vol compartir alguna experiència o idea respecte a la sessió anterior. Els donarem l'oportunitat de compartir breument què recorden del que vam tractar en la primera sessió i si han pensat quin missatge voldrien transmetre amb els vídeos que produïrem avui d'entre les propostes que vam fer a la sessió anterior. Recordarem que en la sessió d'avui elaborarem, per equips, un missatge sobre el que vam reflexionar en el taller anterior. Prèviament, visualitzarem uns vídeos per cercar (o no) inspiració</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Revisió d'imatges i preparació del missatge (15') Visualitzarem el vídeo guanyador en la categoria de joves de 12 a 17 anys de la campanya Beldur Barik (http://beldurbarik.org/es/2016-palmars) Mi Meta, al canal Ondarru Ikas (4:01) https://youtu.be/cUWBU929xik <p>Explicarem que en la sessió d'avui volem fer una «versió reduïda» del vídeo que acabem de veure i que resumeix molt bé el contingut del taller «homo significa igual», de manera que podrem fer una mica de memòria... Si algú s'anima a fer un vídeo semblant, serà genial! Però no cal tant. L'objectiu d'avui és fer un videominut. Proposarem que facin equips de quatre o cinc membres i proposarem que facin de guionistes-productors-realitzadors-càmeres del seu videominut. Es tracta d'un vídeo filmat amb el telèfon, en</p>
--	--

un sol pla, i que dura prop d'un minut, com els que veurem a continuació realitzats pels nois i noies de l'Institut Guillem Catà de Manresa en un taller *fem tec!*:

La imatge que projectem a les xarxes

<https://youtu.be/HzaKUBjMDQ4> (6:26)
al canal Pla Jove Diputació de Barcelona

Si ho preferiu, podeu trobar més exemples en el vídeo

2016 El vídeo del minut - Els amors (63')

<https://vimeo.com/172387753>
publicat al canal MostraFilmsDones.

Són vídeos que volen reflectir diferents punts de vista de dones respecte a la vivència de l'amor. No cal veure'l tot sencer, amb uns minuts n'hi ha prou per fer-se a la idea de què volem fer.

[ATENCIÓ: el vídeo planteja visions molt diverses i sorprenents. Us proposem que visualitzeu el vídeo prèviament per escollir quin minutatge mostrareu al grup, ja que vosaltres coneixeu millor que ningú el vostre grup de joves].

Quan hàgim vist els vídeos i ens hàgim assegurat que el grup ha entès què ens proposem avui, demanarem als equips que observin les paraules i les imatges que hi ha distribuïdes per la sala i que n'escullin un parell o tres per cercar inspiració per al seu videominut. Si volen, poden utilitzar altres imatges o elaborar-ne de pròpies.

▪ **Elaboració del videominut (30')**

Els aconsellarem que, abans de posar-se a gravar, escullin el tema a partir de les imatges que han seleccionat i pensin quin missatge volen transmetre. Posteriorment, haurien de pensar com es desenvoluparà l'escena (o escenes) i quins materials els resultaran necessaris. Per anar bé, haurien de fer un miniguí del que volen gravar on s'inclouï què necessiten. Pel que fa al so, poden fer so en directe o bé posar música amb un altre mòbil... Quan ho tinguin tot a punt, poden començar a rodar! Segur que més d'un o una ja té el telèfon a la mà...

Els animarem a fugir de tòpics i estereotips i que, com els exemples que hem vist al videominut, elaborin missatges des de l'apoderament i amb imaginació, fugint de la visió victimista que el que fa és reforçar —encara que sigui de manera involuntària— l'imaginari de la dona com a víctima.

- **Videoforum (30')**

En acabat, visualitzarem els vídeos que han creat entre tots i totes. Començarem visualitzant el vídeo del grup que es presenti voluntari. Un portaveu de l'equip, o diversos, ens el presentaran dient el títol que li han posat. En acabat, explicaran el missatge que volen difondre amb el videominut.

Serà interessant compartir si el que volia expressar cada equip amb la seva creació ha estat efectivament comprès per la resta de companys i companyes. També pot ser útil que entre tots i totes facin observacions als vídeos, i que els grups que ho considerin interessant realitzin una versió millorada del seu vídeo. Per recollir les observacions, cada grup pot utilitzar [4_G9T3_FEM_TEC_annex4](#). Una vegada hàgim comentat el primer vídeo a partir de les consignes de l'annex (i el que hi vulguin afegir!), passarem a visualitzar el vídeo del grup següent.

Una vegada vistos i comentats tots els videominuts, podem convidar el grup a planificar una estratègia de difusió dels vídeos, ja sigui enviant-los a les amistats, penjant-los al web o les xarxes socials del centre o SLJ, enviant-los als mitjans de comunicació locals...

Com a conclusió, podem preguntar al grup si pensen que el que hem fet aquests dies els farà modificar la seva actitud en determinades ocasions.

NOTA: Us animem a compartir el resultat dels vídeos a través de l'espai per compartir èxits: <https://www.diba.cat/web/fem-tec/compartint-exits>
Ens podeu enviar l'enllaç del vostre videominut a opj.femtec@diba.cat

- **Què m'emporto avui (10')**

El videofòrum és en si mateix una reflexió. Tota manera, serà útil preguntar als grups com es senten amb la seva creació i el projecte de difusió que hem elaborat (si és el cas). Observeu com ha funcionat el treball en equip: Com us sentiu? Com ho heu fet seleccionar el tema i el títol del vídeo? I la distribució de la feina? Han sorgit dificultats? Com les heu resolt? Penseu que cal prendre alguna decisió per a millorar l'organització el proper dia? Penseu que val la pena realitzar activitats com aquesta? Voleu que aprofundim en algun aspecte concret dels que hem tractat?

En acabar l'activitat, invitarem nois i noies a compartir les seves sensacions i quina impressió i/o aprenentatge s'emporten de la sessió d'avui. Si no sorgeix de manera espontània, podem preguntar com s'ho han passat, com s'han sentit. Ha canviat d'alguna manera la seva concepció de la distribució de rols a la societat després de l'activitat? Quines són les noves reflexions que, a través de la participació en l'activitat, han realitzat al voltant de la desigualtat de gènere?

	<p>Seria interessant que emergissin consideracions respecte a la necessitat de promoure un tracte igualitari entre totes les persones, i de denunciar les situacions de discriminació.</p> <p>Finalment, si estem satisfets i satisfetes amb els resultats de la sessió d'avui i ens sentim bé, ho reconeixem amb un aplaudiment per la feina feta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Publiquem les nostres impressions (5') <p>Proposarem a nois i noies que, individualment o en equip, comparteixin a les xarxes socials una impressió sobre la sessió d'avui (per exemple, què s'han emportat, què els ha agradat més, quina idea els ha suggerit, alguna foto, vídeo o web relacionada...) utilitzant l'etiqueta #fem_tec</p>
<p>Activitat alternativa 1 Madonna Women of the Year (30')</p> <p>Material pissarra i guixos de colors o bé paper d'embalar, colors i retoladors</p>	<p>Síntesi de l'activitat Visualitzar un vídeo i reflexió dinàmica.</p> <p>Què volem treballar Prendre consciència de la desigualtat de la dona en la societat, en qualsevol de les seves esferes.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte</p> <div data-bbox="451 1021 831 1236" data-label="Image"> </div> <p>Visualitzarem el vídeo, en anglès, Poverty is Sexist (1:00) del Canal One https://youtu.be/iKVGvWN2sjA Aquest vídeo denuncia com totes les dones pateixen desigualtat.</p> <p>Una vegada finalitzat, demanarem a nois i noies que pensin en coses que a ells i elles els han dit que no facin pel fet de ser noi o noia. Qui faci de guaita dibuixarà un gran NO a la pissarra o en el paper d'embalar, amb lletra buida, de manera que la resta del grup pugui escriure les coses que els han vingut al cap. També poden escriure coses que han vist que es deien a algú altre.</p> <p>Es tracta d'omplir les dues lletres de negacions. Les negacions adreçades a noies les escriurem en colors vermells, marrons o taronges i les adreçades a nois, en colors blaus.</p> <p>Quan hàgim acabat, ens fixarem en el color que han adoptat les lletres que formen el NO. N'hi hauria d'haver dels dos colors, perquè tant nois com noies som socialitzats per a la diferència, tot i que probablement predominin les de colors vermells. La pregunta que els farem és: senti que el nostre entorn discrimina les noies i condiona les seves oportunitats de futur? Creieu que a les nostres civilitzacions</p>

	<p>industrialitzades la situació de les dones és prou igualitària? Penseu que a les vostres filles els passarà com als exemples que hem vist al vídeo?</p> <p>Segurament hi haurà debat, però amb la percepció que les dones tenen un alt nivell d'igualtat amb els homes i que a les societats més avançades es pot relaxar la vigilància sobre aquestes qüestions. Per això els presentarem el vídeo</p> <p>Madonna Woman of The Year Full Speech Billboard Women in Music 2016 (10:29) del Canal Billboard https://youtu.be/c6Xggbh2EONM</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Suposadament el fet que una dona d'èxit com Madonna denunciï discriminació per motiu de gènere hauria de sorprendre nois i noies. Estem d'acord amb la denúncia que fa Madonna? Ens ha sorprès el que ha explicat? Si ens demanessin la nostra opinió, quin consell donaríem a les institucions per millorar l'equitat entre homes i dones?</p> <p>Proposarem a l'alumnat que tatxi el NO i al costat dibuixi un gran SÍ i l'ompli amb aquests missatges, tots de color verd.</p> <p>Una vegada finalitzada l'activitat, podem fer una fotografia de la pissarra o del paper i difondre-la a les xarxes socials, o bé penjar el paper d'embalar en un espai ben visible.</p> <p>NOTA: En principi, l'objectiu d'aquesta activitat és reflexionar sobre el model que imposa la societat en funció del nostre gènere. Si tenim temps per allargar l'activitat, podem proposar al grup de fer una anàlisi del tipus de negacions que s'han escrit en cada color. Són qüestions igual de fonamentals? Són anècdotes? Són qüestions referides a preferències o a privilegis?</p>
<p>Activitat alternativa 2</p> <p>En la pell de l'altre (30')</p> <p>Material</p> <p>4_G9T3_FEM_TEC_annex5, fulls mida DIN A4 i colors o retoladors</p>	<p>Síntesi de l'activitat</p> <p>Lectura de textos, elaboració de visual thinking i proposta d'intervenció.</p> <p>Què volem treballar</p> <p>Empatitzar amb persones en situació de violència masclista.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte</p> <p>Proposarem la lectura del document 4_G9T3_FEM_TEC_annex5.</p> <p>Demanarem a nois i noies que seleccionin un dels tres fragments i intentin descobrir com se sent un personatge dels que hi apareix (qualsevol dels personatges del text).</p> <p>Proposarem a nois i noies que escriguin en un full els conceptes que els vinguin al cap respecte dels sentiments, pors o esperances del personatge escollit, intentant posar color a les paraules (o símbols o dibuixos, si ho prefereixen).</p>

	<p>Quan hagin acabat, a l'altra cara del paper, faran un cartell amb el missatge que li farien arribar al personatge escollit per ajudar-lo a superar la situació. Poden fer-se fotografies aguantant aquests cartells i fer-ne un collage (o un vídeo) per penjar a la paret de la sala o bé per fer-ne difusió al web o les xarxes socials.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Una vegada llegits, preguntarem sobre els fragments: les tres situacions tenen la mateixa càrrega de violència contra la dona? En algun lloc es manifesta violència contra un home? Qui exerceix la violència? Per exemple, en el primer fragment, el de la pàgina 152, la violència l'exerceix l'entorn que fa que la noia es comporti sota pressió i amb altes expectatives sobre la seva imatge (el noi, en canvi, no té cap actitud sexista en aquest sentit) o bé en el segon fragment, de la pàgina 248, un noi i una noia enganyen les parelles respectives: podem dir que es tracta de violència? O bé el tercer fragment, on una dona explica els seus sentiments i pors a causa de la violència exercida per un agressor que no apareix al text (es pot interpretar, a través del text, que aquesta violència és física i psicològica).</p> <p>NOTA: Podem animar l'alumnat a llegir la novel·la sencera (es tracta d'una novel·la negra) i que contraposin el paper de la protagonista amb el de la seva germana, així com els papers dels dos personatges masculins que, ahora, són les respectives parelles. Una parella (la de la protagonista) és igualitària en matèria de gènere. La de la seva germana, tot i ser una parella suposadament d'èxit (econòmic i social), exerceix la violència masclista.</p>
<p>Activitat alternativa 3 Alerta amb la publicitat! (30')</p> <p>Material Post-it, colors i retoladors</p>	<p>Síntesi de l'activitat Visualització de vídeos i reflexió dinàmica.</p> <p>Què volem treballar Discussió sobre la distribució de rols i detecció de micromasclismes en la publicitat.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Proposem l'alumnat que formi sis equips. Junts, visualitzarem els següents vídeos d'anuncis:</p> <div data-bbox="459 1765 839 1980" data-label="Image"> </div> <p>Ellos también pueden (0:30) del Canal Puntomatic, Flota y San (III Premio Mujer y Publicidad «Crea Igualdad» dels ministerios de Igualdad y Presidencia de España 2008) https://youtu.be/w3B1zBbc-Oo</p>

	 <p>El Mejor Trabajo del Mundo (2:00) Publicitat P&G pels Jocs Olímpics de Londres 2012 del Canal festivaldelchupete https://youtu.be/lnGkW9IFTd4</p> <p>Donarem a cada equip un paquet de post-it i els indicarem que, a cada post-it, escriguin una situació de micromasclisme detectada a un dels vídeos que hem vist. Si cal, podem tornar a passar els vídeos per facilitar la detecció de micromasclismes. Quan tothom hagi acabat, posarem els post-it en una pissarra o paret. Agruparem les aportacions similars i podrem observar que hi ha elements que es repeteixen en més d'un vídeo.</p> <p>Quan tinguem tots els post-it agrupats, escriurem paraules clau que identifiquin les agrupacions de post-it en lletres prou grans perquè les pugui llegir tot el grup.</p> <p>Elements per a la reflexió</p> <p>Aparentment, es tracta d'anuncis que defensen el paper de la dona a la societat i una equitativa distribució de les tasques domèstiques entre homes i dones. Com ho veieu? Segur? Pot ser que aquests anuncis exerceixin l'efecte contrari promovent estereotips negatius o micromasclismes? Quins elements hi trobem per argumentar-ho?</p> <p>Quins suggeriments donaríem als publicistes per evitar aquest efecte no desitjat en els vídeos?</p> <p>Si revisem el nostre comportament d'avui (o d'ahir, o d'aquesta setmana...), hi podríem detectar algun micromasclisme realitzat de manera inconscient?</p> <p>Considerem que en el vostre entorn proper hi ha desigualtat de gènere? Com ho observeu? Què podríem fer per canviar-ho?</p>
<p>Activitat alternativa 4 Una qüestió de gènere (30')</p> <p>Material Articles de premsa, retoladors per marcar</p>	<p>Síntesi de l'activitat Lectura i anàlisi de textos en clau de gènere i elaboració de propostes de millora.</p> <p>Què volem treballar El llenguatge també pot ser una forma de discriminació. Sovint és un clar exemple de violència simbòlica.</p> <p>Desenvolupament i aspectes a tenir en compte Lliurem a l'alumnat un article de premsa, conte, text... per fer-ne una lectura en clau de gènere. També podem demanar que aportin ells i elles el text extret d'una revista o llibre que els agradi, una cançó...</p> <p>Proposem que es fixin en la quantitat de vegades que s'utilitza el masculí com a genèric (els tècnics, els nois,...) quan es refereixen a individus</p>

d'ambdós sexes. Podem marcar-ho, per exemple, en blau.

També ens fixarem en termes que incloguin tant les dones com els homes (el jovent, la ciutadania...). Podem marcar-los en verd.

Elements per a la reflexió

Quin color predomina? Probablement sigui el blau.

Proposarem a nois i noies que elaborin una nova versió del text que sigui més curosa amb el gènere, substituint les paraules que hem marcat en blau per d'altres de més adequades.

Amb quina versió us sentiu més identificades o identificats?

Si volen més informació, es poden consultar les indicacions que proposa la UOC a la seva pàgina de convencions formals, tractament de masculins i femenins:

<http://www.uoc.edu/portal/ca/servei-linguistic/convencions/tractament-generes/index.html>

Per saber-ne més

1 ELS MICROMASCLISMES: Guia per a la detecció de les violències quotidianes (canal VIDEODIDACTIC CIFO , 6:39) on s'expliquen els quatre tipus de micromasclismes, visibilització, detecció i mesures d'actuació.

<https://youtu.be/Kysmt5iG1hM>

2 GENERO, CIENCIA Y CIUDADANÍA Sara Rietti y Diana Maffia. Arbor Ciencia Pensamiento y Cultura, CLXXXI, 716 novembre-desembre (2005) pàg. 539-544 L'article reflexiona sobre l'aparent desinterès de les dones per intervenir i competir en ciència i política.

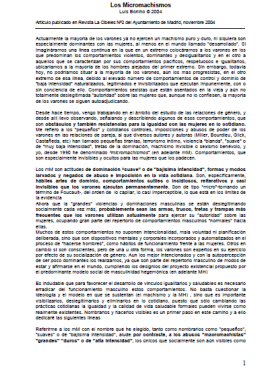

<http://arbor.revistas.csic.es/index.php/arbor/article/viewFile/411/412>
[url escurçada: <http://bit.ly/2lOeqOG>]

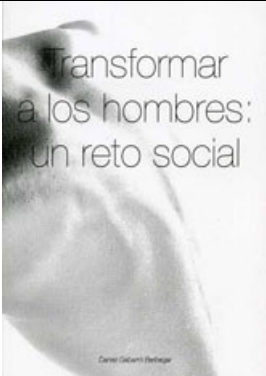

3 Los micromachismos. Luís Bonino (2004). Revista La Cibeles número 2. Ajuntament de Madrid, novembre 2004.

http://igualdad.us.es/pdf/redvoluntariadoviolenca/2016/RedVoluntariadoVG-2016_sesion-2_PDI_PAS_Los_micromachismos-Bonino.pdf
[url escurçada: <http://bit.ly/2qs98Az>]

4 El machismo que no se ve. Documentos TV (57:15) Reportatge que visibilitza actituds masclistes de la vida diària a través d'activitats amb joves.

<http://www.rtve.es/alacarta/videos/documentos-tv/documentos-tv-machismo-no-se-ve/3191698>
[url escurçada: <http://bit.ly/2qrcqo0>]

	 <p>5 Transformar a los hombres, un reto social. Daniel Gabarro Berbegal (Boira, 2009). Tracta de com la societat construeix la masculinitat masclista que transmet als homes, els costos ocults d'aquesta masculinitat i propostes pràctiques per transformar la identitat masculina i promoure la igualtat de gènere.</p> <p>6 DESAPRENENT. Una mirada feminista a l'etapa secundària. Publicació elaborada per Coeducació, SCCL, i Candela, SCCL, amb recursos i activitats per ajudar els nois i noies a créixer sense prejudicis de gènere.</p> <p>https://media-edg.barcelona.cat/wp-content/uploads/2019/04/01181902/guia_def_01.pdf [url escurçada: http://bit.ly/2Knffmv]</p> <p>7 Any de les Dones i les Ciències. Web de la URV sobre l'any 2010, Any de les Dones i les Ciències, on hi ha un interessant recull de científiques per a cada disciplina.</p> <p>http://www.urv.cat/ca/vida-campus/universitat-responsable/observatori-igualtat/any-dones-ciencies [url escurçada: http://bit.ly/2wSDWOQ]</p> <p>8 Jo no sóc masclista... o sí? Reflexions sobre micromasclismes adreçades a joves elaborades pel Consell de la Joventut de Barcelona.</p> <p>http://www.cjb.cat/wp-content/uploads/2017/07/Guia_micromasclismes_issuu.pdf [url escurçada: http://bit.ly/2Kihlhl]</p>
<p>Qui treballa amb...</p>	<p>Associació Cúrcuma - https://asscurcuma.wordpress.com</p> <p>L'Esberla sccl - http://www.esberla.cat</p> <p>Emakunde Instituto Vasco de la Mujer http://www.emakunde.euskadi.eus/temas</p> <p>Women's Link Worldwide - http://womenslinkworldwide.org</p>